

Mario Midali, *Spiritualità apostolica. Personali e vitali riferimenti fondanti*, Roma:LAS 1994, ss. 502.

Reaktywowanie Akcji Katolickiej w Polsce, tej „ostatniej szansy dla Polski” – jak wyraził się jeden z autorów (S. Krajski), stało się wyzwaniem dla Sekcji Teologii Duchowości przy KUL. W odpowiedzi na to, mocą uchwały, najpierw Rady Wydziału, a następnie Senatu Uczelni, na wniosek ks. prof. dra hab. W. Słomki, pod koniec czerwca 1995 r., otwarto Katedrę Duchowości Akcji Katolickiej.

Oczywiście, trudno w tej chwili jednoznacznie rozstrzygać o duchowym profilu odradzającej się Akcji Katolickiej w Polsce. Nie ulega jednak wątpliwości, że ma to być duchowość apostołska, a zatem inkarnacyjna, respektująca eklezjalną podmiotowość laikatu, a przy tym wpisująca się w całe historyczno-kulturowe dziedzictwo Polskiego Narodu. Powyższe założenia stawiają pod adresem wykładających duchowość Akcji Katolickiej niemałe wymagania dydaktyczne.

Nieocenioną pomocą w tym względzie może okazać się obszerne studium ks. M. Midali pt. *Spiritualità apostolica. Personali e vitali riferimenti fondanti*, wydane w salezjańskiej serii „Biblioteca di Scienze Religiose”, t. 113. Autor jest salezjaninem, profesorem zwyczajnym teologii pastoralnej Uniwersytetu Salezjańskiego w Rzymie. Jego zainteresowania koncentrują się wokół eklezjologii, teologii pastoralnej i duchowości. Odzwierciedleniem tak szerokiej kompetencji autora jest recenzowana książka, która jest kolejnym studium nad duchowością apostołską. Między innymi pod jego redakcją ukazało się dzieło pt. *Spiritualità dell'azione* (Roma 1977).

We wstępie do omawianego studium M. Midali daje wyraz świadomości, że mówienie o duchowości apostołskiej oznacza mówienie o autentycznej duchowości chrześcijańskiej, takiej, jaką żył Kościół pierwszych wieków i jaką przypomniał Sobór Watykański II. Duchowość bowiem, rozumiana jako poddanie się działaniu Ducha Świętego, służy do osiągnięcia doskonałości miłowania Boga i bliźniego, bez wykluczania najwyższej jej formy, jaką jest mistyka. Autor ma więc na myśli nie duchowość abstrakcyjną (teoretyczną), ale osadzoną w konkretności życia. Z drugiej strony zdaje sobie sprawę, że w praktyce życia chrześcijańskiego nadal pokutuje odwieczny dualizm: kontemplacja albo działanie. Toteż za cel niniejszego dzieła stawia sobie wypracowanie kryteriologii teologiczno-duchowej postaw osobowych, które harmonijnie łączyłyby wymiar wertykalny i horyzontalny życia chrześcijańskiego.

Konsekwentnie w stosunku do takiego założenia, nasz autor, po uściśleniu pojęć, na początku dokonuje diagnozy sytuacji współczesnej, w której aktualizuje się chrześcijańska duchowość. Następnie w drugim rozdziale zajmuje się w sposób systematyczny stosunkiem doświadczenia duchowego i zaangażowania apostołskiego, czyli – mówiąc

inaczej – możliwością doświadczenia duchowego w działaniu o charakterze apostołskim. Kolejne pięć rozdziałów stanowi obszerną podbudowę biblijno-egzegetyczną duchowości apostołskiej. W centrum tych rozważań jawi się Osoba Jezusa Chrystusa, który jest wzorem duchowości zaangażowania apostołskiego. Takie zaangażowanie ma charakter trynitarny, rodzi się bowiem z posłania Syna i Ducha. Na przedłużeniu tego posłania jest Maryja, Matka Kościoła, i model misyjnego posłannictwa Kościoła.

Realizując ten kierunek wykładu Midali w rozdziale ósmym omawia eklezjalny rys duchowości apostołskiej. Rozważa trzy główne jej formy: duchowość apostołska typu sakralnego i ludowego, świeckiego i walczącego oraz typu dialogalnego (ewangelizacyjnego). W nawiązaniu do tego, w kolejnych dwóch rozdziałach, rozważa możliwość życia duchowego przy jednoczesnym odpowiedzialnym zaangażowaniu w dziedzinie sprawiedliwości społecznej, wyzwolenia i solidarności oraz przy zaangażowaniu o charakterze pastoralnym, zwłaszcza wśród młodzieży.

Rekapitulacją dzieła są dwa ostatnie rozdziały: jedenasty – na temat roli modlitwy w duchowości apostołskiej i dwunasty – poświęcony miłości. To właśnie modlitwa sprawia, że życie apostołskie jest „kultem duchowym miłym Bogu”, jak głosi jeden z podrozdziałów. Natomiast czynna miłość jest centrum jednoczącym wielorakie płaszczyzny i kierunki zaangażowania apostołskiego. Autor uzasadnia to biblijnie i historycznie, przywołując przykłady wybitnych postaci: św. Augustyna, św. Bernarda, św. Tomasza z Akwinu, św. Bonawentury, św. Teresy od Jezusa i św. Jana od Krzyża, św. Franciszka Salezego i innych.

Przedstawiona tu pokrótce monografia na temat duchowości apostołskiej, pomimo swej objętości, nie wyczerpuje złożonej i wieloaspektowej problematyki z tym związanej. Zgodnie z podtytułem dzieła autor skupia się na relacjach osobowych i pragnie dać czytelnikowi same podstawy tak żywotnego, choć nie nowego problemu życia chrześcijańskiego – duchowości apostołskiej. Dlatego właśnie prezentowane dzieło może być cenną pomocą zarówno w kształtowaniu duchowości odradzającej się Akcji Katolickiej, jak i w teologiczno-duchowej refleksji nad jej kształtem.

Ks. Marek Chmielewski